

Téma týdne: Nesolidární daňová reforma

Na úrovni EU můžeme sledovat spory při tvorbě sedmi-letého unijního rozpočtu. Sváry se týkají podmíněnosti čerpání daných prostředků, které umožňují členským státům dosáhnout na peníze za předpokladu dodržování principů právního státu. V české kotlině již máme diskuzi o demokratičnosti fungování státu ve spojení s vyhlášením nouzového stavu zdánlivě za sebou. Čeští poslanci nyní pro změnu přestali řešit racionalitu redistribuce peněz ve společnosti a rovnou seškrtili významnou část příjmů státního rozpočtu. V pátečním chaotickém hlasování totiž schválili nejen zrušení superhrubé mzdy a zavedení 15% sazby daně z příjmů (dosud byla efektivní sazba 20,1 %), ale i zvýšení slevy na poplatníka.

Jaké návrhy prošly Sněmovnou?

Senát má nyní na stole velice štědrý návrh daňové reformy, která počítá se zrušením superhrubé mzdy a snížením daně z příjmu fyzických osob, doplněné o opoziční návrh týkající se slevy na poplatníka. Tato sleva přitom měla být pouhou alternativou, nikoliv doplňkem. Návrh z dílny strany ANO ruší superhrubou mzdu a zavádí sazby 15 % a 23 %. Tato varianta prošla díky hlasům stran ANO, ODS a SPD. Druhý opoziční návrh zvyšuje základní daňovou slevu na poplatníka z 24 840 korun na průměrnou výši hrubé mzdy za předminulý rok. Ten prosadily společné hlasy stran ODS, Pirátů, SPD, ČSSD, KDU-ČSL a TOP 09. Za tuto variantu se tedy postavila druhá vládní strana ČSSD, která preferuje mírnější snížení původní efektivní sazby 20,1 % na 19 % a 23 %. Další formu podpory by představovala zmíněná zvýšená sleva na poplatníka.

V čem je problém?

Oba návrhy představují obrovský výpadek příjmů státního rozpočtu. Tato opatření by znamenala pro veřejné rozpočty výpadek ve výši 130 miliard korun, z toho 31 miliard pro obce a 12 miliard pro kraje. Samotný štědrý návrh strany ANO je konfrontován se silnou kritikou. Zaznívají názory, že její přístup pomáhá hlavně lidem s vysokými příjmy a způsobuje rozvrat veřejných financí v Česku. Čelní představitelé vládní ČSSD tvrdí, že schválení tohoto daňového balíčku znamená, že si Česká republika bude půjčovat a enormně se zadluží kvůli tomu, aby bohatí byli ještě bohatší. Obce a kraje vyhlíží daný návrh také s nelibostí. V Praze údajně hrozí zastavení výstavby některých městských bytů, projektů proti klimatické změně či dokonce pozastavení přípravy nové linky metra D.

Názory ekonomů

Podle Národní rozpočtové rady jsou daňové změny schválené poslanci největším zásahem do státních příjmů v historii České republiky. Čistý výpadek příjmů veřejných rozpočtů podle rady přesáhne 100 miliard korun, tedy zhruba 2 % HDP. Důsledkem bude, mimo jiné, nárůst zadlužení České republiky na 44 % HDP na konci roku 2021 a dosažení tzv. dluhové brzdy 55 % HDP již v roce 2025. Podle odborníků zrušení superhrubé mzdy zvýhodňuje zaměstnance s nadprůměrnými příjmy. Ti ale zároveň dodatečné příjmy nemusí utratit, čímž se pozitivní dopad přes spotřebu domácností, resp. růst ekonomiky, zmírní. Rozhodně by se také nemělo zapomínat na dopady na finančních trzích, kde s rostoucím dluhem mohou státu začít na dluhopisech narůstat úrokové náklady a pro držitele dluhopisu výnosy.

České finance

Ještě nedávno ratingová agentura Fitch uvedla, že návrh rozpočtu v Česku směřuje k relativní stabilizaci financí. V dané podobě ale počítala spolu s 41,2 miliardami korun z evropského fondu s celkovými příjmy 1,487 bilionu korun. Výdaje pak měly odpovídat 1,807 bilionu korun. Dané příjmy však mohou kvůli radikální změně sazeb daní výrazně propadnout. V případě Česka ale problematika veřejných financí zdaleka nekončí spory o výši sazeb daní. Systém penzí v Česku skončil v září v deficitu 30,4 miliardy korun. Za poslední čtvrtletí se tedy schodek více než zdvojnásobil. Příjmy z odvodů kvůli koronavirové krizi klesly, výdaje ale vzrostly. Poslanci tak budou muset těžce hledat další kompromisy a najít dlouhodobé řešení. Lidé se tak budou muset více spoléhat na doplňkové penzijní spoření a další formy zhodnocování svých úspor např. investování.

Pomyslnou náplastí nám může být porovnání s jinými zeměmi. Slovensko vyjde z krize s rekordním dluhem. Podíl veřejného dluhu Slovenska na hrubém domácím produktu se v uplynulých letech sice mírně snižoval, když loni dosáhl 48,5 % HDP, nyní ale nejspíše přesáhne hranici 60 % HDP. Ve výčtu zemí s prohlubujícími se deficity veřejných financí bychom mohli pokračovat. Velká Británie si rekordně půjčuje a její dluh dosáhl 103,5 % z HDP. Německé zadlužení kvůli koronakrizi vzroste pravděpodobně k hodnotám poblíž 80 % z HDP.

Ing. Richard Bechník

Investiční analytik Fincentrum & Swiss Life Select a.s.

Finančního kurýra si můžete poslechnout na telefonním čísle +420 273 188 881.

Poslechněte si nás na Spotify:
<https://open.spotify.com/show/3WZqZuLHKdJQRJCdddhC13?si=LldlObUIR4-WqD-tOz43iv>

Přečtěte si nás také na webu:
https://www.fcsls.cz/cs/home/pro_media/financni-kuryr.html

